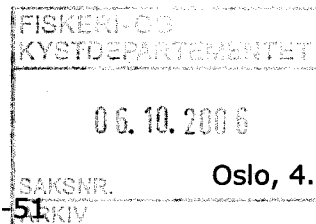

Det kongelige fiskeri- og kystdepartement
Postboks 8118 Dep

0032 Oslo

Deres ref.:
200601874-/SJO

Vår ref.:
VIAND-2006/000485-51

Oslo, 4. oktober 2006

Høring av NOU 2006:16 – Strukturvirkemidler i fiskeflåten

Vi viser til brev av 21. august 2006. Utgangspunkt for Innovasjon Norges vurderinger og anbefalinger er Fiskeridepartementets "Overordnede fiskeripolitiske retningslinjer" om virkemiddelbruken overfor fiskeri- og havbruksnæringen hvor et av delmålene er å: *"bidra til en markedsorientert og lønnsom marin næring, gjennom effektiv ressursutnyttelse, bærekraftig ressursforvaltning, samt utvikling av havbruksnæringen langs hele kysten, inklusive nye arter i oppdrett."* Dette betyr at vi ikke har vurdert utvalgets forslag i en større regional- og næringspolitisk sammenheng, men med utgangspunkt i de mål som er fastsatt i de fiskeripolitiske retningslinjene.

Utvalget har i sin utredning pekt på viktigheten av bærekraftig forvaltning av fiskeressursene, kontroll med fangstkapasiteten, lønnsomhet både i flåte og annen relatert industri samt behovet for en variert flåte. Utvalget mener at overkapasitet i flåten vil ha betydning for en bærekraftig forvaltning. Overkapasitet bidrar til svekket lønnsomhet.

Vi er enig i at det er nødvendig med god og mest mulig stabil lønnsomhet i fiskeflåten og annen relatert industri. Dette er viktige element i vår prosjektvurderinger i bransjen. Uten god lønnsomhet, vil flåten over tid tape i konkurransen både om kapital og kvalifisert arbeidskraft. Det er vår vurdering at annen konkurransedyktig industri og tjenesteproduksjon i stor grad vil være retningsgivende med hensyn til de forventninger ansatte i fiskerinæringen vil ha både med hensyn til lønn og arbeidsbetingelser for øvrig. Dette betyr at det er utviklingen i disse næringene som kan bli styrende for utviklingen i fiskerinæringen. I tillegg vil stabilitet og forutsigbarhet i rammebetingelsene være viktige bidrag til utviklingen av en konkurransedyktig flåte. Dette er en viktig forutsetning for å sikre stabil råstofftilførsel til landindustrien. Over tid er norsk fiskerinæring avhengig av at den er konkurransedyktig i alle ledd, og det er derfor viktig at aktørene ikke blir pålagt kostnadsdrivende oppgaver eller tiltak.

Utvalget har kommet frem til enighet om tiltak på en rekke områder. Vi er enig i intensjonen med flere av tiltakene. Vi reiser imidlertid spørsmål om det er nødvendig å justere lengdegruppene under 15 meter i Finnmarksmodellen som foreslått av utvalget. Vi vil anta at det ville være enklere å få til en fungerende strukturvoteordning for gruppen 10 – 15 meter enn for den foreslåtte 11 – 15 meter. En utvidelse av strukturkvoten til å omfatte gruppen 10 -15 meter, tilsier at dagens kondemneringsordning innen Strukturfondet bør avvikles.

Et flertall i utvalget anbefaler å videreføre strukturkvoter, dvs kjøp av tilleggskvote og at dette skal gjelde alle flåtegrupper unntatt fartøy under 11 meter. Vi viser til vår anbefaling om å la strukturvoteordningen starte med 10 meter. Det må i tillegg naturligvis foretas justering for fangst av makrell med not og dorg.

I utvalget er det et flertall som foreslår en tidsbegrensning av strukturkvoten. Slik vi oppfatter det er denne ordningen tenkt å fungere slik: kjøpende og selgende fartøy må tilhøre samme fartøygruppe og samme fylke, den kjøpte kvoten reduseres med 20 % som går tilbake til selgende fartøys gruppekvote. Kjøpende fartøy beholder resten – 80 % - i 15 år. Deretter tilfaller denne kvoten det selgende fartøys gruppekvote. Siden alle fiskeri er lukket, vil det ikke bli utstedt nye deltageradganger.

Noen av effektene av forslaget kan illustreres på følgende måte:

Vi har 10 fartøy i samme reguleringsgruppe med egen gruppekvote og alle er i samme fylke. 5 fartøy kjøper og 5 selger. 20 % av solgte kvoter utgjør 1 kvote som tillegges gruppekvoten og fordeles på de 5 gjenværende. Dette betyr at de gjenværende vil ha 1,2 fartøykvoter i år 1 og høyst sannsynlig i år 2-15. I tillegg vil de ha den innkjøpte 0,8 fartøykvoten i det samme tidsrommet. Til sammen utgjør dette to kvoter. Når 15 år er gått, går de 5 innkjøpte strukturkvotene tilbake til reguleringsgruppen og blir fordelt på de gjenværende. Forutsetninger her er at det ikke gis nye deltageradganger i denne reguleringsgruppen. For alle praktiske forhold vil dermed de gjenværende 5 fartøyene ha en "evigvarende" adgang.

Dette eksemplet kan også illustrere et annet paradoks: Vi forutsetter samme reguleringsgruppe, men har en fylkesfordelingen hvor det er ni adganger i ett fylke og bare en i det andre. Det vil ikke være mulig å strukturere fartøyet i fylket med en adgang som følge av fylkesbindingen. Vi antar at det ikke er en tilsiktet diskriminering og at det etableres nødvendig grunnlag for å dispensere fra fylkesbindingen.

I utvalget er det uenighet om varigheten av strukturkvoten; et flertall anbefaler tidsavgrensning på 15 år og mindretallet anbefaler tidsuavgrensning. Ut fra vår rolle som lånegiver på det marine området, har Innovasjon Norge tidligere anbefalt at strukturkvotene blir gjort evigvarende. Vi kan ikke se at det er fremkommet forhold i utredningen som skulle tilsa endringer av anbefalingen. Vi vil derfor prinsipielt anbefale tidsuavgrensning. Hvis det skal gjøres en tidsavgrensning bør denne faglig sett knyttes til levetiden for et fiskefartøy. Subsidiært vil vi derfor anbefale at varigheten for strukturkvoten økes til 25 år.

Det er vår oppfatning at kravene fra markedet til kvalitet og tilgjengelighet stiller ytterligere krav til standard både i flåten og landindustrien. Dette tilsier den gjenværende flåten må fornyes i en høyere takt enn til nå. Skal en oppnå dette, må inntektsgrunnlaget for flåten forbedres og rammevilkårene stabiliseres. Et flertall i utvalget anbefalte at som hovedregel kun kan gis 1 tidsavgrenset strukturkvote i tillegg til den ordinær kvoten. Flertallet anbefaler at dette prinsippet skal gis tilbakevirkende kraft for strukturkvoter kjøpt før 19.oktober 2005. Det er vår oppfatning at i tillegg til det som tidligere pekt på, er det viktig at flåten er konkurransedyktig med hensyn til lønn og andre arbeidsbetingelser i forhold til annen industri og tjenesteytende virksomhet. Med bakgrunn i dette, vil vi anbefale at det tillates å kjøpe inntil to strukturkvoter i tillegg til ordinær kvote. Dette bør gjelde alle typer deltageradganger som er knyttet til kystfiskefartøy. Utvalget har pekt på nødvendigheten av å begrense det totale antallet av deltageradganger samlet på ett fartøy. Vi er enig i at det gjennomføres en vurdering av hvordan en slik begrensning mest praktisk kan gjennomføres.

Utvalget har ikke gjort vurderinger av det juridiske grunnlaget for forslaget om at nytt kvotetak skal gis tilbakevirkende kraft og heller ikke av de økonomiske konsekvenser dette vil ha. Vi vil anbefale at de juridiske og økonomiske forholdene i tilfelle vurderes før en slik ordning innføres i kystflåten.

I havflåten er det forutsatt det samme kvotetak som definert i eksisterende forskrift og at strukturkvote kjøpt før 19.10.05 regnes med i kvotetaket. Vi regner med at for disse gruppene vil et bortfall av kvote som overstiger kvotetaket, bli håndtert på samme måte som i kystflåten.

Vi kommer gjerne tilbake med ytterligere kommentarer senere når arbeidet med å konkretisere forslagene til framtidig strukturordning foreligger.

Med vennlig hilsen
for Innovasjon Norge

Inger Solberg
direktør

Viggo Andreassen
spesialrådgiver

Kopi: Riksrevisjonen